

MESTNA OBČINA MARIBOR
ŽUPAN

Ulica heroja Staneta 1, SI-2000 Maribor
T: +386.2.2201 000, E: mestna.obcina@maribor.si
S: <http://www.maribor.si>
Davčna številka: SI12709590, Matična številka: 5883369

Številka: 3541-12/2025-1

Datum: 5. 5. 2025

GMS - 575

MESTNI SVET
MESTNE OBČINE MARIBOR

**ZADEVA: PREDLOG ZA OBRAVNAVO NA 25. REDNI SEJI MESTNEGA SVETA
MESTNE OBČINE MARIBOR**

NASLOV GRADIVA: Pregled opravljenih aktivnosti in seznanitev z začetkom aktivnosti priprave dokumentacije za projekt opravljanja obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov - projekta energijske izrabe odpadkov Maribor – EIOM

GRADIVO PRIPRAVIL: Mestna uprava MOM v sodelovanju z JHMB d.o.o. in javnimi podjetji

GRADIVO PREDLAGA: Aleksander Saša ARSENOVIČ, župan

POROČEVALEC: Dr. Vito MARTINČIČ, direktor Javnega podjetja Snaga d.o.o.
Jože HEBAR, direktor Energetike Maribor d.o.o.

PREDLOG SKLEPA: **Mestni svet Mestne občine Maribor se je seznanil s pregledom opravljenih aktivnosti priprave dokumentacije za projekt opravljanja obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov - projekta energijske izrabe odpadkov Maribor – EIOM.**

Aleksander Saša ARSENOVIČ
ŽUPAN

MESTNA OBČINA MARIBOR
MESTNA UPRAVA

Številka: 3541-12/2025-1

Datum: 5. 5. 2025

**PODPISNI LIST
PREDLOGA ZA OBRAVNAVO NA 25. REDNI SEJI MESTNEGA SVETA
MESTNE OBČINE MARIBOR**

Naslov gradiva:	Pregled opravljenih aktivnosti in seznanitev z začetkom aktivnosti priprave dokumentacije za projekt opravljanja obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov - projekta energetske izrabe odpadkov Maribor – EIOM
Priloge gradiva (navedba morebitnih prilog):	

Pregledali in parafirali:

Podpisniki	Ime in priimek podpisnika	Pristojen organ	Datum	Podpis tistega, ki podpiše oz. parafira
Gradivo pripravil-a:	Lidija KREBL, direktorica MU Dr. Vito MARTINČIČ, direktor Jože HEBAR, direktor	Mestna uprava Javno podjetje Snaga d.o.o. Energetika Maribor d.o.o.		
Gradivo pregledal-a vodja organa in morebitni vodja NOE:				
Gradivo usklajeno s pristojnimi organi (če je gradivo pripravljeno izven MOM):				
Dodatni pregled na predlog pripravljavca				
Gradivo pregledala direktorica MU	Lidija KREBL	Kabinet župana		
Dokument parafiral podžupan: <small>(obkrožite tistega, ki je odgovoren za vaše področje)</small>	Dr. Samo Peter MEDVED	Kabinet župana		
Gradivo prejela služba MS v fizični in elektronski obliki	Rosana KLANČNIK	Služba za delovanje mestnega sveta	6.5.2025	

PREGLED OPRAVLJENIH AKTIVNOSTI IN SEZNANITEV Z ZAČETKOM AKTIVNOSTI PRIPRAVE DOKUMENTACIJE ZA PROJEKT OPRAVLJANJA OBVEZNE DRŽAVNE GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE SEŽIGANJA KOMUNALNIH ODPADKOV - PROJEKTA ENERGIJSKE IZRABE ODPADKOV MARIBOR - EIOM

Termična predelava oziroma energijska izraba odpadkov je običajno le del širšega sistema v hierarhiji ravnanja z odpadki, ki skupaj zagotavlja upravljanje s širokim spektrom odpadkov, ki nastanejo v družbi. Sektor za energijsko izrabo odpadkov je v zadnjih 25 letih doživel hiter tehnološki razvoj. Velik del teh sprememb je posledica posebne zakonodaje, zlasti na področju zmanjšanja emisij snovi v zrak in vodo. Nenehni razvoj tehnoloških procesov je v teku, sektor pa zdaj razvija tehnike, ki nižajo stroške predelave, hkrati pa ohranjajo ali izboljšujejo okoljsko neoporečnost. S postavitvijo objekta za energijsko izrabo ostanka mešanih komunalnih odpadkov (EIOM) bi mesto Maribor dolgoročno rešilo problematiko ostanka mešanih komunalnih odpadkov. Objekt bi prav tako zadoščal za več kot 60 % vse proizvedene letne toplotne energije v sistemu daljinskega ogrevanja v mestu Maribor. Posledično bi s tem povečali tudi delež obnovljivih virov energije v strukturi proizvodnje toplote. Preračuni Energetike Maribor so pokazali, da energijska izraba odpadkov predstavlja potencial, kjer bi koristna toplotna moč objekta v zimskem obdobju znašala 15 MW v poletnem pa 4 MW, pri čemer se bi v zimskem obdobju lahko sočasno proizvajala električna energija z močjo 4,5 MW ter v poletnem obdobju z močjo 5,3 MW (tehnologija z odjemno kondenzacijsko turbino).

Pomembno je poudariti, da je vso proizvedeno toploto iz EIOM mogoče šteti kot proizvodnjo iz SPTE. Najpomembnejši pa sta dejstvi, da je vso gorivo za proizvodnjo toplote in elektrike lasten energetski vir ter, da je določen del proizvedene toplote, zaradi strukture odpadkov, moč šteti za toploto proizvedeno iz OVE. Energetika Maribor in ostali vključeni deležniki, si aktivno prizadevajo za pridobitev koncesije za DGJS sežiganja komunalnih odpadkov, katera predstavlja temelj realizacije načrtovanega projekta EIOM in predstavlja pomemben korak k zagotavljanju energetske samozadostnosti Mestne občine Maribor.

Utemeljitev za izgradnjo EIOM:

- A. Samozadostnost pri ravnanju s komunalnimi odpadki - zaokrožitev sistema ravnanja
- B. Povečanje samozadostnosti pri energetski oskrbi mesta - zagotovitev preko 60% vse toplote za sistem daljinskega ogrevanja iz domačega energetskega vira - goriva iz odpadkov
- C. Znižanje okoljskega in podnebne vpliva ravnanja z odpadki - izvajanje celotne hierarhije ravnanja z odpadki v lokalnem okolju in zmanjšanje odlaganja odpadkov
- D. Povečanje zanesljivosti oskrbe s toploto v mestu Maribor - zmanjšanje uvozne odvisnosti
- E. Povečanje konkurenčnosti cen toplote in ravnanja z odpadki - neodvisnost od tujih trgov
- F. Zagotovitev povečanja deleža obnovljivih virov v sistemu daljinskega ogrevanja - gorivo iz odpadkov je delno obnovljivi vir (glede na mednarodno primerjavo je za delež okoli 50 %)
- G. Izbor tehnologije EIOM bo temeljil na najboljših razpoložljivih tehnologijah (Best Available Technologies), kar bo zagotavljalo najnižje dosegljive vplive na okolje in podnebje ter stabilno obratovanje
- H. Možnost širitve sistema daljinskega ogrevanja v mestu zaradi novega vira toplote - v EU so sistemi daljinskega ogrevanja prepoznani kot najprimernejši sistem ogrevanja na območjih goste poselitve (mesta)
- I. Zagotovitev statusa učinkovitega sistema daljinskega ogrevanja - zahteve EU nalagajo daljinskemu sistemu ogrevanja znatno povečanje deleža obnovljivih virov v svoji strukturi virov.
- J. Izvajanje zelenega prehoda in krožnega gospodarstva - EIOM bo izvajal del nalog, kot jih predvideva razvojna strategija EU.

1. NAJPOMEMBNEJŠE AKTIVNOSTI IN DOGODKI PROJEKTA EIOM OD LETA 2019 DO DANES

Projekt EIOM smo v letu 2019 zasnovali za izvajanje obvezne državne javne službe sežiga določenih vrst komunalnih odpadkov, skladno z Zakonom o varstvu okolja, po tem ko smo izkazali zainteresiranost na osnovi poziva Ministrstva za okolje, podnebje in energijo (MOPE). Pripravljen in sprejet je bil DIIP, trenutno poteka priprava OPPN, ki je usklajena z DPN (umeščanje v prostor skupnega pomena). Projekt smo tudi prijavi za pridobitev nepovratnih sredstev iz Sklada za modernizacijo.

V nadaljevanju predstavljamo potek najpomembnejših dogodkov od leta 2019 do danes:

- A. Poziv Ministrstva (MOP) lokalnim skupnostim o zainteresiranosti za vključitev lokalne skupnosti (LS) v izvajanje državne javne gospodarske službe sežiganja odpadkov. MOP je v marcu 2019 preko treh združenj občin – ZMOS, SOS in ZOS posredoval „Pobudo za razpravo o postavitvi sežigalnice“. Do junija 2019 MOP prejme odziv 5 zainteresiranih občin:
- Jesenice,
 - Kočevje,
 - Ljubljana,
 - Maribor in
 - Ptuj.

MOP poleti 2019 oblikuje delovno skupino in prične z aktivnostmi priprave dokumentov za energijsko izrabo odpadkov. MOP decembra 2019 prične sodelovanje s Fakulteto za strojništvo Univerze v Mariboru za pregled ustreznosti potencialnih lokacij za termično obdelavo preostanka komunalnih odpadkov.

- B. Strokovna komisija predlog MOM oceni kot zelo primeren za izvajanje državne javne gospodarske službe sežiganja odpadkov.

Fakulteto za strojništvo Univerze v Mariboru je v sodelovanju z MOP od zainteresiranih občin pridobila vse relevantne podatke, na osnovi katerih se je ocenila ustreznost ponujenih lokacij. Za ta namen so se oblikovala vprašanja in pregledna tabela za izbor najprimernejše ali najprimernejših lokacij. Pregledali so se naslednji podatki:

- lokacijski prikaz in stanje dokumentacije v obstoječih prostorskih načrtih;
- prikaz prometnih povezav in ocena logistike (problematika (nepotrebnega) prevažanja odpadkov po Sloveniji), funkcionalnih površin predvidenega objekta in prikaz obstoječega lastništva nad površinami;
- infrastrukturno opremljenost;
- zasnovano tehnologije in ocenjeno predračunsko vrednost.

Pregled vhodnih pogojev za pripravo investicije v objekt, ki jih bodo zagotovile zainteresirane občine in sicer:

- masne in energetske bilance;
- zahtevane stopnje kakovosti iz odpadkov pridobljenih goriv (RDF), kalorične vrednosti;
- terminska opredelitev možne realizacije;
- možni, oziroma sprejemljivi načini financiranja;
- možne pravne oblike sodelovanja z občino oziroma gospodarsko družbo (v obdobju projektiranja, izgradnje in obratovanja).

Na osnovi analize sta se kot najprimernejši lokaciji ocenili Maribor in Ljubljana, Kočevje je primerno ob nekaterih zadržkih, Ptuj in Jesenice pa sta podala premalo podatkov za realno oceno lokacije.

- C. Z dopisom št. 35005-1/2015-12 z dne 17. 07. 2020 je MOM na MOP naslovila pobudo za načrtovanje prostorske ureditve skupnega pomena (PUSP). Pobudi je priložila elaborat »Občinski podrobni prostorski načrt za center krožnega gospodarjenja Maribor-1 na Taboru (Krog MB-1 del območja Ta13-P in Ta14-P) v mestu Maribor v Mestni občini Maribor« (izdelal ZUM d.o.o., št. nal. 20022, julij 2020) ter MOP v skladu s 83. členom ZUreP-2 zaprosila za soglasje k pobudi za načrtovanje prostorske ureditve skupnega pomena.
- D. MOP, Direktorat za okolje, je z dopisom št. 354-278/2020/2 z dne 10. 8. 2020 MOP, Direktoratu za prostor, graditev in stanovanja podal »Soglasje k pobudi za načrtovanje prostorske ureditve skupnega pomena«.
- E. V juniju 2021 je sklenjen Dogovor o načrtovanju ureditev za sežig komunalnih odpadkov kot prostorske ureditve skupnega državnega in lokalnega pomena, s katerim je odločeno, da se prostorske ureditve načrtujejo kot prostorske ureditve skupnega državnega in lokalnega pomena z občinskim podrobnim prostorskim načrtom (OPPN za PUSP).
- F. Izdelava OPPN se je začela s Sklepom o pripravi Občinskega podrobnega prostorskega načrta za Center krožnega gospodarjenja Maribor-1 na Taboru (Krog MB1 - del območja Ta 13 P in Ta 14P). Sklep je objavljen v MUV, št. 4/15. Sklep je bil spremenjen in dopolnjen v septembru 2021 (objava v MUV, št. 19/21). Predmet dopolnitve sklepa je načrtovanje celostne ureditve za sežig komunalnih odpadkov v sklopu centra krožnega gospodarjenja (KROG MB1) na Taboru v MOM. Prostorska ureditev, namenjena sežigu komunalnih odpadkov, se izvaja kot obvezna državna gospodarska javna služba sežiganja komunalnih odpadkov in je določena kot prostorska ureditev državnega pomena. Ureditev je tesno povezana z načrtovanjem prostora v Mestni občini Maribor, saj je predvidena v sklopu centra za celovito obvladovanje odpadnega materiala na enem mestu, zaradi česar je tudi ureditve za sežig komunalnih odpadkov primerneje načrtovati na lokalni ravni.
- G. Akcijski načrt trajnostne oskrbe mesta Maribor s toploto; strateški dokument – prva obravnava na seji MS MOM, dne 23. november 2020, (dokument vključuje DIIP Termična predelava odpadkov Maribor (TPOM)) v prvi obravnavi. Sprejet sklep: Mestni svet Mestne občine Maribor sprejme Akcijski načrt trajnostne oskrbe mesta Maribor s toploto; Strateški dokument v prvi obravnavi. Predlagatelj naj stališča delovnih teles mestnega sveta in pripombe dane v razpravi prouči in upošteva pri pripravi odloka za drugo obravnavo. Stališča in pripombe, ki se pri pripravi odloka za drugo obravnavo ne bodo upoštevale, se naj obrazložijo.
- H. Pričetek sodelovanja javnih podjetij (začetek spomladi 2021), potencialnih izvajalcev državne javne gospodarske službe (Energetika Ljubljana, Energetika Celje, Komunala Kočevje, Energetika Maribor).
- I. Pogovori direktorja (pomlad 2021) Energetike Maribor s petimi centri za ravnanje z odpadki (gravitacija na sežigalnico Maribor).
- J. Energetika Maribor jeseni 2020 naroči izdelavo dveh dokumentov/študij, potrebnih za umeščanje v prostor:
- Utemeljitev izbora lokacije – Primerjava lokacij za umestitev objekta termične predelave (primerjava potencialnih lokacij z ekonomskega, prostorskega, varstvenega in funkcionalnega vidika (končana meseca marca 2021).
 - Izhodišča za ugotavljanje in vrednotenje vplivov objekta termične predelave odpadkov Maribor (sežigalnice komunalnih odpadkov) na okolje in posledično na varovanje zdravja ljudi pred vplivi iz okolja – izbor lokacije (končana aprila 2021).
- K. Predstavitev projekta energetske izrabe odpadkov z vidika pripravljenih študij družbeno prepoznavnim Mariborčanom (junij 2021).

- L. Predstavitev Metodologije za finančno vrednotenje izvajanja državne javne gospodarske službe sežiga odpadkov (pripravljena v začetku jeseni 2021 s strani Energetike Maribor, predstavljena ostalim deležnikom – zainteresiranim občinam in MOP).
- M. V avgustu 2021 je MOM pripravila povabilo k oddaji ponudbe št. 35005 – 1/2015-26 0301 04 z dne 11. avgust 2021 za izdelavo Občinskega podrobnega prostorskega načrta za prostorsko ureditev skupnega pomena – center krožnega gospodarjenja Maribor-1 na Taboru (Krog MB-1 – del območja Ta13-P in Ta14-P) v Mariboru v Mestni občini Maribor. Izbran izvajalec OPPN, t.j. ZUM d.o.o. Pogodba podpisana v novembru 2021. Prav tako je v novembru izvedena 1. faza priprave OPPN. Z deli ni mogoče nadaljevati, dokler ne bodo zagotovljene potrebne strokovne podlage (idejne rešitve za vse načrtovane prostorske ureditve).
- N. V začetku novembra 2021 je Javni holding Maribor po pooblastilu MOM pripravil povabilo k oddaji ponudbe št. EN1/2021/JHMB z dne 10. 11. 2021 za izdelavo strokovnih podlag za potrebe priprave prostorskega akta skupnega pomena za center krožnega gospodarjenja Maribor-1 na Taboru. Predmet evidenčnega naročila je bila izdelava naslednjih strokovnih podlag oziroma izvedba naslednjih aktivnosti:
- izdelava geološko-geotehničnega in hidrogeološkega elaborata, vključno z rešitvijo za padavinske vode. Za izdelavo naloge je predvidena izvedba petih (5) vrtin na območju obdelave.
 - izdelava idejne zasnove ureditve prometne infrastrukture;
 - izdelava idejne zasnove ureditve komunalne infrastrukture;
 - izdelava idejne zasnove ureditve energetske infrastrukture;
 - izdelava idejne zasnove ureditve načina odvodnjavanja meteornih voda na območju;
 - izdelava idejne zasnove razmestitve vseh načrtovanih dejavnosti in uredite. Idejne zasnove za posamezne objekte zagotovita družbi Energetika Maribor d. o. o. in Snaga d. o. o. vključno z ustreznimi tehnološkimi rešitvami za objekta mehansko biološke in termične obdelave odpadkov;
 - dopolnitev že izdelane prostorske zasnove na podlagi dodatnih proučitev in usklajitev kot podlaga za osnutek OPPN;
 - sodelovanje v vseh postopkih na različnih ravneh in z različnimi udeleženci postopkov, v katerih se obravnavajo strokovne podlage, ki so predmet naročila.

Naročilo je bilo zaključeno v marcu 2022 brez oddaje del.

- O. V marcu 2022 je bil izveden javni razpis za izbor izvajalca za izdelavo strokovnih podlag v obsegu in vsebini iz prejšnje točke. Izbrana je bila ponudba ZUM d.o.o. s podizvajalci.
- P. Stališče Sveta za energetiko SAZU in Sveta za varovanje okolja SAZU o problematiki komunalnih odpadkov in njihove energetske izrabe (december 2021).
- Q. Študija »Izvedba raziskave določanja in vsebnosti obnovljivega deleža energije v gorljivi frakciji mešanih komunalnih odpadkov, katere sežig je predmet državne javne gospodarske službe varstva okolja« (Fakulteta za strojništvo UM, december 2021).
- R. Popolnoma nov Zakon o varstvu okolja, sprejet v DZ na seji 16.marca 2022, objavljen v UL št.: 44 z dne 29.3.2022.
- S. Program ravnanja z odpadki in program preprečevanja odpadkov Republike Slovenije, sprejet na 122. redni seji Vlade RS, dne 28.4.2022.

Ta program je operativni program varstva okolja v skladu z Zakonom o varstvu okolja in nadomešča do sedaj veljavni program iz leta 2016. Programa omogočata izpolnitev ukrepov preprečevanja nastajanja odpadkov, zagotavljanje predpisanega ravnanja z odpadki in doseg ciljev ravnanja z odpadki za obdobje do leta 2035. Med drugimi posebnimi cilji politike, ki jo opredeljuje Program ravnanja z odpadki:

- Zagotoviti samozadostnost glede predelave komunalnih odpadkov in glede termične predelave ostankov obdelave nereciklabilnih komunalnih odpadkov.
- Za skupno doseganje ciljev je v Programu ravnanja z odpadki opredeljenih 34 ukrepov.
- S tem Programom Slovenija izkazuje deficit zmogljivosti naprav za energijsko predelavo gorljivih ostankov obdelave komunalnih odpadkov, ki niso primerni za recikliranje (manjka 140.000 ton/leto oziroma 90 MW kapacitet).

T. Uredba o opravljanju obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov (sprejeta na 374. dopisni seji Vlade RS dne, 10.5.2022, objavljena v UL ŠT. 67 dne 13.5.2022, stopi v veljavo 15. dan po objavi v UL).

Uredba med drugim predpisuje izvajanje obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja gorljivih komunalnih odpadkov, določa način njenega opravljanja, pogoje za zagotavljanje in uporabo storitev javne službe ter pravice in obveznosti uporabnikov.

Ta uredba je tudi koncesijski akt, ki predvideva podelitev koncesije za opravljanje državne javne službe za obdobje 30 let.

Uredba določa, da je predmet državne javne službe sežiganje gorljivih frakcij komunalnih odpadkov (KO), ki so nastali na območju Slovenije in niso primerni za recikliranje ali ponovno uporabo. Gre za odpadke, ki nastanejo pri mehanski obdelavi mešanih komunalnih odpadkov v okviru izvajanja obveznih občinskih gospodarskih javnih služb obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov.

Slovenija na področju predelave in odstranjevanja odpadkov s termično obdelavo ni samozadostna in je odvisna od objektov v tujini, kar potrjuje podatek o izvozu v postopke termične obdelave v tujino približno 165.000 ton (gorivo iz odpadkov 19 12 10 in ostanek mehanske obdelave komunalnih odpadkov 19 12 12) leta 2017, leta 2018 pa že preko 210.000 ton. Uredba določa tudi nadzor nad določbami izvajanja državne javne službe in koncesije, ki ga v okviru svojih pristojnosti opravljajo ministrstvo, pristojno za okolje, in inšpektorat, pristojen za okolje.

U. Dne 11. 5. 2022 je na Energetiki Ljubljana potekal sestanek skupine štirih zainteresiranih podjetij in med drugim so bili sprejeti naslednji sklepi glede možnosti prijav na razpis za podelitev koncesije:

- Vsa štiri javna podjetja (Energetika Ljubljana skupaj z VOKA Snago, Energetika MB, Energetika CE in Komunala Kočevje), ki upravljajo tudi sisteme daljinskega ogrevanja, izražajo interes za skupno reševanje problematike gorljivih komunalnih odpadkov v Sloveniji v skladu s sprejeto Uredbo o opravljanju obvezne državne GJS sežiganja komunalnih odpadkov. Interes je usklajen z delitvijo prispevnih območij s sprejetim Programom ravnanja z odpadki in programom preprečevanja odpadkov RS. V sklopu skupnega reševanja gorljivih komunalnih odpadkov v Sloveniji rešujemo skupne interese (poenotenje tehnologij sežiga in / ali čiščenja dimnih plinov, poenotenje cen obdelave odpadkov,...);

V. V mesecu maju 2023 je po naročilu MOM ZUM izdelal Strokovne podlage za OPPN Krog MB-1.

W. Priprava strokovnih podlag za pripravo Občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN) za načrtovanje prostorske ureditve skupnega pomena (pusp) na območju krog MB-1 - center krožnega gospodarjenja maribor-1 na Taboru v Mariboru, kjer bo stal objekt EIOM.

X. Prijava projekta EIOM na razpis Sklada za modernizacijo (Javni poziv za izbor projektnih predlogov za uvrstitev na indikativni seznam naložb za sofinanciranje s sredstvi Sklada za modernizacijo v obdobju 2024-2030) v oktobru in novembru 2023. Predvideno sofinanciranje celotnega projekta v višini 70 %, rok izgradnje do leta 2029.

- Y. Sestanek na MOPE (13.11.2023), kjer župan MOM g. Arsenovič jasno poudari namero o zainteresiranosti Mestne občine Maribor za izgradnjo objekta za termično obdelavo odpadkov.
- Z. Sestanek delovne skupine s predstavniki MOPE 7.12.2023.

- AA. 21.12.2023 na MS MOM sprejem Trajnostne urbane strategije;
- BB. 26.9.2024 na MS MOM sprejeta novelacija Strategije prehoda mesta Maribor v krožno gospodarstvo;
- CC. 21. 11. 2024 okrogla miza - Izzivi trga prevzema preostanka odpadkov v energijsko izrabo;
- DD. Sprejem Trajnostnega načrta oskrbe mesta Maribor s toploto na MS MOM 28.11.2024;
- EE. Februar 2025 - okrogla miza
- FF. 2023-2025 – usklajevanje Uredbe – zadnje pripombe 26.3.2025;
- GG. Sprejetje Uredbe - <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=URED9124>, ki velja od 3.5.2025;
- HH. Pregled časovne in vsebinske priprave OPPN

Sklep o pripravi občinskega podrobnega prostorskega načrta za center krožnega gospodarjenja je bil sprejet v letu 2015 (MUV, št. 4/15) in je predvideval izgradnjo objektov za potrebe Javnega podjetja Snaga. V mesecu juliju 2020 je bila s strani Mestne občine Maribor podana pobuda za načrtovanje prostorskih ureditev skupnega pomena Krog MB – 1, kar je pomenilo prostorsko umeščanje tudi objekta za energijsko izrabo odpadkov. Istega leta je bilo s strani ministrstva za okolje in prostor podano soglasje k pobudi, leto kasneje je bil sklenjen tudi dogovor o načrtovanju prostorskih ureditev skupnega pomena. V mesecu marcu 2021 je bila izdelana utemeljitev izbora lokacije objekta za energijsko izrabo odpadkov in sprejeta dopolnitev sklepa o pripravi OPPN (MUV, št. 19/21). Osnutek OPPN, h kateremu so bile podane tudi smernice nosilcev urejanja prostora, je bil izdelan junija 2023. Konec leta 2023 je bila izdana tudi Odločba o celoviti presoji vplivov, kar je pomenilo, da je potrebno izdelati okoljsko poročilo. Slednje je bilo v mesecu oktobru 2024 posredovano na ministrstvo v mnenje o ustreznosti. Trenutno je okoljsko poročilo še v fazi usklajevanja z ministrstvom. V mesecu februarju 2025 je namreč ministrstvo posredovalo še dodatne zahteve za pojasnila glede načrtovanih objektov ter si pridržalo pravico do izdelave revizije okoljskega poročila. Časovnica nadaljnega postopka priprave OPPN je tako odvisna od uskladitve vseh odprtih vprašanj z ministrstvom in nato izdaje mnenja o ustreznosti. Po prejemu le – tega bo izvedena javna razgrnitev dopolnjenega osnutka OPPN in okoljskega poročila - predvidevamo v jesenskih mesecih. Po pridobiti mnenj nosilcev urejanja prostora ter pridobitvi odločbe o sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na okolje, bo izdelan predlog OPPN, ki bo obravnavan na mestnem svetu.

Občinski podrobni prostorski načrt predvideva ureditev centra za ravnanje z odpadki oziroma centra krožnega gospodarjenja, katerega del je tudi energijska izraba odpadkov. Območje je skladno s prostorskimi akti opredeljeno kot območje okoljske infrastrukture. Glede na trenutno neurejenost infrastrukture za začasno skladiščenje odpadkov in njihovo obdelavo je potrebno hkrati urediti tudi ustrezno infrastrukturo oziroma objekte, ki bodo zagotavljali ustrezno izvajanje občinske obvezne javne službe zbiranja in obdelave odpadkov ter v nadaljevanju še izvajanje državne javne službe sežiga odpadkov. Poleg objekta energijske izrabe objektov se tako umešča v prostor tudi objekt biološke obdelave mešanih komunalnih odpadkov skladno z zakonodajo, ki določa vrsto postopka za obdelavo tovrstnih odpadkov v centrih za ravnanje z odpadki. Z objektom energijske izrabe odpadkov se bo uredila nadaljnja predelava odpadkov – lahke frakcije, ki nastane po obdelavi mešanih komunalnih odpadkov, katero izvaja izvajalec obvezne občinske gospodarske javne službe

obdelave odpadkov na širšem območju, določenem v sprejeti uredbi o državni javni službi sežiga odpadkov (april 2025).

Območje OPPN se nahaja na območju Ledine v Mestni četrti Tabor, kjer se že nahaja objekt sortirnice oziroma objekta za mehansko obdelavo mešanih komunalnih odpadkov. Velikost območja znaša 8,8 ha.

Načrtovana je izgradnja naslednjih objektov:

- objekt energijske izrabe odpadkov
- objekt biološke obdelave mešanih komunalnih odpadkov
- predhodno skladišče odpadkov
- zbirni center s centrom ponovne uporabe
- poslovni prostori Snage s spremljajočimi objekti (delavnice, skladišča,...).
- parkirišča za komunalna in druga vozila.

Objekti se bodo predvidoma gradili etapno, in sicer je v dopolnjenem osnutku OPPN predviden naslednji vrstni red:

- izgradnja glavne uvoza v območje,
- posamezne etape:
- objekti severno od priključka (EIOM, MBO, nadstrešnica),
- objekt servisne delavnice + uprava,
- objekt zbirnega centra,
- skladišče,
- parkirišči v južnem delu območja OPPN.

2. UREDBA O OPRAVLJANJU OBVEZNE DRŽAVNE GOSPODARSKE JAVNE SLUŽBE SEŽIGANJA KOMUNALNIH ODPADKOV

MOPE je pripravilo spremenjeno Uredbo o opravljanju obvezne državne gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov (v nadaljevanju Uredba), ki bo po sprejetju (april 2025) osnova za objavo razpisa za podelitev koncesije (junij 2025). Uredba je pomemben strateški dokument za vzpostavitev dolgoročno vzdržnega sistema ravnanja z nenevarnimi gorljivimi komunalnimi odpadki v Sloveniji. Njena implementacija bo vplivala tako na delovanje lokalnih skupnosti, izvajalcev javnih služb, kot tudi na zmanjševanje vplivov na okolje in doseganje ciljev krožnega gospodarstva.

Uredba opredeljuje organizacijo in delovanje obvezne državne gospodarske javne službe (GJS), katere glavni predmet je sežig gorljivih sestavin komunalnih odpadkov, ki jih ni mogoče reciklirati ali pripraviti za ponovno uporabo. Uredba temelji na Zakonu o varstvu okolja (ZVO-2) in nadomešča uredbo iz leta 2022.

Glavni cilji predpisa so:

- zagotavljanje **samozadostnosti Republike Slovenije** pri obdelavi komunalnih odpadkov,
- zmanjšanje odvisnosti od tujih sežigalnic (v letu 2021 je bilo v tujino izvoženih več kot 212.000 ton gorljivih odpadkov),
- preprečevanje kopičenja in neustreznega skladiščenja gorljivih odpadkov na območju države,
- izgradnja energetsko učinkovitih naprav za termično obdelavo odpadkov.

2.1 Vsebina in ključne značilnosti uredbe

Predmet in obseg storitev

- GJS vključuje sežig komunalnih odpadkov, ki nastanejo z mehansko obdelavo, so gorljivi in niso primerni za reciklažo.
- Predmet so izključno odpadki, nastali v Republiki Sloveniji in zbrani v okviru občinskih javnih služb.
- Poleg GJS so predvidene tudi **posebne storitve**, kot je sežig ločeno zbranih frakcij (plastika, papir, les, tekstil), odpadne embalaže in komunalnega blata.

Geografska razdelitev in zmogljivosti

- Slovenija je razdeljena na **tri območja izvajanja javne službe**, vsako s svojim izvajalcem (koncesionarjem).
- **Letna količina odpadkov za GJS znaša največ 140.000 ton**, za posebne storitve pa do 80.000 ton.
- Izvajanje je možno zgolj v sežigalnicah, ki ustrezajo kriteriju energetske predelave (postopek R1).

Izvajalci in uporabniki

- Izvajalci so koncesionarji, izbrani v konkurenčnem postopku.
- Uporabniki GJS so izvajalci mehanske obdelave mešanih komunalnih odpadkov (MKO), ki so dolžni predajati gorljive frakcije izvajalcem GJS glede na območje nastanka.
- Uporaba GJS je obvezna za vse uporabnike, uredba pa določa tudi obveznosti glede skladiščenja, vodenja evidenc in poročanja.

Financiranje in oblikovanje cen

- Viri financiranja so:
 - plačila uporabnikov,
 - prihodki od prodaje električne in toplotne energije,
 - prihodki iz posebnih storitev.
- Vlada RS določa ceno storitev za vsako triletno obdobje.
- **Cena se izračuna** kot razlika med upravičenimi stroški (stroški obratovanja, vzdrževanja, obdelave) in odbitnimi postavkami (npr. prihodki iz prodaje energije), preračunana na tona prevzetih odpadkov.
- Posebno pozornost uredba namenja nadzoru nad stroški in preprečevanju **prekomernih prihodkov izvajalcev**.

Varstvo okolja in tehnične zahteve

- Uredba določa tehnične pogoje za sežigalnice:
 - zaščita skladiščenih odpadkov pred vremenskimi vplivi,
 - zagotavljanje kapacitet za 5-dnevno skladiščenje,
 - nadzor nad vsebnostjo gorljivih sestavin,
 - postopki ravnanja z ostanki po sežigu (npr. pepel, žindra).
- Predvideni so mehanizmi za obveščanje lokalne skupnosti in ministrstva v primeru zastojev ali okvar.

Okoljski in strateški kontekst

- Uredba sledi hierarhiji ravnanja z odpadki: preprečevanje > ponovna uporaba > reciklaža > energetska predelava > odstranjevanje.
- Upošteva evropske dokumente, kot je COM(2017) 34 final, ki opozarjajo na previdnost pri načrtovanju dodatnih zmogljivosti za sežig, zaradi dolgoročnih ciljev recikliranja.
- Predvideni modeli upoštevajo, da bo kljub izboljššanemu recikliranju tudi po letu 2030 ostalo dovolj gorljivih odpadkov za nemoteno delovanje predvidenih sežigalnic.

Posebnosti

- Določena je **največja kapaciteta naprav** (kar v prejšnji uredbi ni bilo predpisano).
- Med merili za izbor koncesionarja so tudi okoljski pogoji lokacije (npr. gostota naseljenosti, meteorološki pogoji).

Za prijavo na navedeni razpis, predvsem pa za izvedbo projekta v določenem roku, je potrebno pripraviti ustrezno dokumentacijo. Za projekt EIOM je potrebno pripraviti projektno dokumentacijo, ki je s področij:

- umeščanje v prostor,
- varstvo okolja in narave,
- graditev (tehnologija) in
- investicijska dokumentacija (ekonomsko področje).

Umeščanje v prostor

Umeščanje v prostor poteka. Pripravlja se OPPN po skupni proceduri z DPN, skladno z dogovorom z MOPE o umeščanju v prostor skupnega pomena. Trenutno je pripravljen CPVO, ki se po komentarjih MOPE popravlja in dopolnjuje. Če bo postopek tekel gladko bo OPPN predlagan v sprejem v letu 2025. Iz pripravljenega CPVO bo izhajalo nekaj monitoringov okolja, skladno s pripravljenim programom monitoringa.

Varstvo okolja in narave

Za projekt EIOM bo potrebno pripraviti PVO. Gre za obsežen dokument, ki zahteva veliko analiz, meritev ter preračunov. Izdelava traja od 12 do 24 mesecev, izdaja okoljevarstvenega soglasja in kasneje dovoljenja pa traja še 2 do 3 leta. Projekt EIOM spada med dejavnosti, za katere velja Direktiva o industrijskih emisijah, prav tako pa se je potrebno držati BAT zaključkov (http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2019/2010/oj) in BREF dokumenta (https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2020-01/JRC118637_WI_Bref_2019_published_0.pdf).

Graditev (tehnologija)

Za potrebe gradnje je potrebno pripraviti več dokumentacije, vendar sta predvideni 2 dokumentaciji do gradbenega dovoljenja, za samo gradnjo pa je predviden PZI:

1. projektno dokumentacijo za pridobitev projektnih in drugih pogojev (DPP),
2. projektno dokumentacijo za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja (DGD),
3. projektno dokumentacijo za izvedbo gradnje (PZI).

Pravilnik iz leta 2008 je veliko bolj logično predvidel še idejni projekt (IDP), katerega namen je izbor najustreznejše variante nameravanega objekta oziroma načina izvedbe del, ki se izdelava le, če je tako določeno s posebnimi predpisi ali če to izrecno pisno zahteva investitor. Predlagamo, da se pripravi IDP, saj bo osnova za vse nadaljnje odločitve.

Vsebine posamezne dokumentacije so določene v uredbah.

Da bi lahko pripravili kvaliteten IDP pa je pred tem potrebno pripraviti naslednjo dokumentacijo:

Analiza snovnih tokov odpadkov

Analiza mora vsebovati natančen popis masnih tokov javne službe na prispevnem območju EIOM – Podravje, Pomurje in Koroška. Gre za odpadke po klasifikacijskih številkah, kot jih predvideva Uredba, pri čemer je potrebna vsaj letna sezonska analiza odpadkov na vhodu v obdelavo v centru za ravnanje z odpadki in analiza izhoda, ki bo predmet obdelave na EIOM.

Izbor najprimernejše tehnologije zgorevanja

Analiza tehnologije zgorevanja temelji na izvedeni predhodni analizi, kjer so pomembni velikost delcev, količina neželenih vključkov, vsebnost vlage in pepela, kurilna vrednost in vsebnost težkih kovin.

Izbor najprimernejše tehnologije čiščenja dimnih plinov in ravnanje z ostanki sežiga

Vezano na tehnologijo zgorevanja in lastnosti odpadkov (določiti bo potrebno zgornje mejne vrednosti onesnaževal in ostale fizikalno kemijske lastnosti odpadkov na vhodu v EIOM) se bo določila najprimernejša tehnologija čiščenja dimnih plinov in ravnanje z ostanki sežiga.

Investicijska dokumentacija

Celoten postopek priprave in izvedbe spremlja investicijska dokumentacija. Glede na vrednost projekta je potrebno pripraviti vso predvideno dokumentacijo. Trenutno imamo pripravljen in potrjen v letu 2020 DIIP, pripraviti moramo še PIZ in IP.

3. SWOT ANALIZA IN ANALIZA TVEGANJA

PREDNOSTI	SLABOSTI in tveganja
<ul style="list-style-type: none"> • Viri odpadkov so zagotovljeni (v Uredbi opredeljena prispevna območja), prav tako je zagotovljen odjem (ponor) toplote in električne energije • Cena za prevzem odpadkov bo omogočala ugodno končno ceno toplote in nižje stroške ogrevanja iz lokalnega zanesljivega vira • Zanesljivost, cenovna stabilnost in energetska učinkovitost oskrbe sistema daljinskega ogrevanja v Mariboru • Zmanjšanje količine odpadkov na odlagališčih ter reševanje prevzema v lokalnem okolju («naši odpadki – naša skrb») • Sodelovanje z lokalno skupnostjo (MOM in druge občine iz prispevnega območja), Ministrstvom (MOPE), Univerzo v Mariboru, Energetsko zbornico Slovenije (Sekcija za daljinsko ogrevanje), Agencijo RS za energijo, Inštitutom Jožef Stefan • Stabilnejša in bolj predvidljiva cena ravnanja z odpadki (prevzem preostanka lahke frakcije za v energijsko izrabo).. 	<ul style="list-style-type: none"> • Visoki stroški projekta, tudi predinvesticijskih aktivnosti • Ni še določeno (metodologija), v kakšnih deležih se bo vir toplote iz odpadkov upošteval kot OVE, preostala toplota iz EIOM pa kot odvečna toplota • Zaradi omejenih projektantskih referenc v lokalnem okolju je izdelava projektne dokumentacije, študij variant in presoja vplivov na okolje tako časovno kot stroškovno intenzivna
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI in GROŽNJE / večja tveganja
<ul style="list-style-type: none"> • Boljša komunikacija z javnostjo glede ponovne rabe odpadkov – krožnega gospodarstva in s tem pozitivnih okoljskih vplivov • Možnost sofinanciranja • Investiranje v razpršenost virov energije in odmik od fosilnih goriv 	<ul style="list-style-type: none"> • Ne-izbor na razpisu za koncesijo zaradi neugodnega investicijskega ovrednotenja vloge - slaba kapitalaska ustreznost, omejena lastna sredstva in kreditna sposobnost investitorja (glede na višino investicije) • Odpor lokalnega prebivalstva in dela politike do projekta • Zamude pri postopkih pridobivanja dovoljenj • Morebitne zamude ali zaustavitve pri izvajanju razpisa za koncesijo (s strani MOPE)

4. SEZNANITEV MS O NOVI DIREKTIVI EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA O ČIŠČENJU KOMUNALNIH ODPADNIH VODA IN AKTIVNOSTIH NA PODROČJU ČIŠČENJA VODE TER RAVNANJA Z ODPADNIM BLATOM

Direktiva o čiščenju komunalnih odpadnih voda je bila objavljena 12. 12. 2024 (<http://data.europa.eu/eli/dir/2024/3019/oj>). Rok za prenos v nacionalno zakonodajo: 31. 7. 2027.

Namen in ozadje predloga

Predlog prenovljene direktive o čiščenju komunalnih odpadnih voda izhaja iz potrebe po izboljšanju okoljskih standardov in prilagoditvi zakonodaje novim izzivom, kot so podnebne spremembe, krožno gospodarstvo in zmanjševanje onesnaževanja. Prejšnja direktiva, sprejeta leta 1991, je dosegla znatne izboljšave na področju zbiranja in čiščenja odpadnih voda, vendar je bila potrebna posodobitev zaradi novih vrst onesnaževal (mikroplastika, mikroonesnaževala) ter potrebe po večji energetske učinkovitosti.

Vpliv direktive na CČN Maribor

V spodnjih točkah je kratek povzetek zahtev nove direktive o čiščenju komunalne odpadne vode, ki vplivajo na CČN Maribor.

- terciarno čiščenje: pogostejša periodika monitoringa OV na CČN večjih od 150.000 PE: 2x tedensko (osnovni nabor), 2x mesečno mikroonesnaževala,
- monitoringi: dodatno še mikroplastika (v odpadni vodi in blatu) in parametri pomembni za javno zdravje (mikrobiološko onesnaženje), onesnaževala in parametri stanja površinskih in podzemnih voda (2x letno), toplogredni plini,
- terciarno čiščenje: nižje mejne vrednosti za skupni fosfor 0,5 mg/L oziroma najmanj 90% učinek čiščenja, mejna vrednost za skupni dušik 8 mg/L (do 2033),
- kvartarno čiščenje: dodatno čiščenje mikroonesnaževal (snovi, ki lahko onesnažujejo vodo pri nizkih koncentracijah, npr ostanki farmacevtskih snovi),
- energetska neodvisnost: obvezni energetske pregledi (do 2028), postopoma zagotoviti delež skupne letne porabe energije iz OVE proizvedene s strani lastnikov ali upravljavcev javne kanalizacije,
- vezano na energetske neodvisnost: optimizacija obdelave blata ter pridobivanje / izločanje fosforja iz odpadne vode oziroma blata kot strateški vir surovin,
- vezano na spremenjene zahteve terciarnega čiščenja in uvedbe kvartarnega čiščenja potrebujemo tudi podatke dodatne obremenitve odpadnih vod, ki se trenutno odvajajo iz kanalizacijskega sistema v vodotoke (zahteve direktive za kanalizacijske sisteme: priprava Celovitih načrtov ravnanja s komunalno vodo, popis razbremenilnikov, meritve količin in obremenitve razbremenjenih vod iz kanalizacijskega sistema: pretok, BPK5, KPK, preprečevanje odvajanja v kanalizacijski sistem, zadrževanje in ponovna uporaba deževnice).

Aktivnosti

6. 11. 2024 je s Sklepom o imenovanju delovne skupine za ravnanje z blatom bila imenovana delovna skupina, katere naloge so:

- pregledali obstoječe stanje,
- izvesti pregled že sprejetih dokumentov ter
- pripraviti predlog za nadaljnje ravnanje z odpadnim blatom.

Glede na zahteve iz nedavno sprejete direktive je delovna skupina identificirala možne rešitve, ki bodo zajete v nadgradnji študije izvedljivosti za ravnanje z odpadnim blatom iz CČN Maribor, pripravljene avgusta 2021 in na MS MOM potrjene (september 2021). Študija mora zajemati nove smernice direktive in naše usmeritve in potrebe po produktu iz novih potencialnih tehnologij.